

Hoge Raad voor Vrijwilligers

Mevrouw Maggie De Block

Uw brief van :
Uw kenmerk :
Ons kenmerk :

Datum : Juli 2020
Bijlage(n) :

**Minister van Sociale Zaken en
Volksgezondheid, en van Asiel en Migratie**

Betreft : Hoge Raad voor Vrijwilligers (HRV) – Advies over de verlenging van de uitbreiding van de vrijwilligerswet

Mevrouw de Minister,

Op 30 juni 2020 verscheen in het Belgisch Staatsblad het koninklijk besluit van 23 juni 2020 nr. 36 tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 24 van 20 mei 2020 tot tijdelijke uitbreiding van het toepassingsgebied van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers tot de organisaties die door de bevoegde overheid zijn erkend voor de bijstand aan en de zorg voor bejaarden en voor de opvang en de huisvesting van bejaarden in de private commerciële sector.

De HRV is zich terdege bewust van de ongekende ernst en omvang van de gezondheids crisis die ons land heeft getroffen. Dit heeft de overheid op elk beleidsniveau genoopt tot het nemen van verstrekkende beslissingen in het belang van het land en haar bevolking. Het bevorderen van de solidariteit en het maatschappelijk middenveld is meer dan ooit nodig. Daarom is het belangrijk om de intrinsieke waarde van het vrijwilligerswerk en de belangloze inzet van de vrijwilliger blijvend te promoten en te ondersteunen.

De Hoge Raad voor Vrijwilligers (HRV) werd van deze verlenging tot uitbreiding van het vrijwilligerswerk naar commerciële organisaties echter niet op de hoogte gebracht ondanks het feit dat zijn rol als adviserend orgaan recentelijk werd versterkt. De wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van de vrijwilligers (hierna de vrijwilligerswet genoemd) bepaalt immers dat de minister van Sociale Zaken of gelijk welke andere minister elk voorontwerp van wet of ontwerp van organiek of reglementair besluit tot wijziging van de wetgeving of reglementering betreffende het vrijwilligerswerk of dat een invloed kan hebben op het vrijwilligerswerk in België aan de Raad voorlegt voor advies.¹ Opnieuw moeten we vaststellen dat de stem van de HRV, die een breed en divers spectrum van het hele vrijwilligersveld vertegenwoordigt, niet wordt gehoord.

¹ Artikel 22 bis § 2 van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers.

Het toelaten van vrijwilligers bij commerciële organisaties, zelfs al situeren zij zich in de sociale sector, betekent een essentiële wijziging van de fundamenteën en de beginselen waarop de Belgische vrijwilligerswet is gegrondvest.

Zoals reeds aangehaald in ons eerder advies² over de initiële uitbreiding naar de woonzorgcentra in de private sector³, veroordelen we sterk deze uitbreiding die de geest van de vrijwilligerswet verraadt.

We zijn ons bewust van de problematiek rond dit soort woonzorgcentra die reeds, toen sommigen nog tot de niet-commerciële sector behoorden, vaak al een beroep deden op vrijwilligers. Ook werden er in de schoot van bepaalde privé-groepen die rusthuizen uitbaten verenigingen zonder winstoogmerk opgericht om alsnog vrijwilligerswerk te kunnen toelaten.

Deze situaties, die in strijd zijn met de geest van de vrijwilligerswet, moeten worden uitgeklaard en rechtgezet, maar rechtvaardigen geenszins de legalisering van de inzet van vrijwilligers in organisaties die duidelijk een commercieel doel nastreven. We verzetten ons met klem tegen de idee om vrijwilligers in te zetten in commerciële organisaties die gebruik maken van onbezoldigd vrijwilligerswerk om hun winstgevende doelstellingen te ondersteunen. Bovendien verkrijgen zij daardoor een onrechtmatig concurrentieel voordeel tegenover andere soortgelijke bedrijven die geen beroep kunnen doen op vrijwilligers.

De uitbreiding is mogelijk de voorbode van meer uitzonderingen op dit fundamenteel principe waardoor de maatschappelijke en intrinsieke waarde van het vrijwilligerswerk zwaar onder druk zal komen te staan. Er zal dan immers geen reden meer zijn om andere sectoren die zich in de commerciële ruimte bevinden maar taken verrichten die zich situeren in de sociale en maatschappelijke dienstverlening, uit te sluiten. Het is van uitzonderlijk maatschappelijk belang om de aard van het vrijwilligerswerk, namelijk de belangloze, onbetaalde en vrijwillige inzet voor de samenleving in georganiseerde vorm in organisaties die een belangloos doel nastreven, te beschermen.

De twee koninklijke besluiten ondergraven echter deze principes van solidariteit en collectieve inspanningen: daarom vragen wij U om aan deze uitbreidingen onmiddellijk een einde te maken.

Mocht U verdere inlichtingen of verduidelijkingen wensen, dan kunt U ons hierover verder contacteren.

Met de meeste hoogachting, Mevrouw de Minister,

In naam van de twee ondervoorzitters van de Hoge Raad voor Vrijwilligers:

De Secretaris,

Christian DEKEYSER

² Advies van de HRV van 13 mei 2020 over de uitbreiding van de vrijwilligerswet en de afwijking van C45B.

³ Het koninklijk besluit nr. 24 van 20 mei 2020 tot tijdelijke uitbreiding van het toepassingsgebied van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers tot de organisaties die door de bevoegde overheid zijn erkend voor de bijstand aan en de zorg voor bejaarden en voor de opvang en de huisvesting van bejaarden in de private commerciële sector.